

Ilmo Hyypä

12.10.2006

Asfalttinormitoimikunnan kokous 6/2006

Aika Torstai 12.10.2006 kello 9:15
Paikka Tiehallinto, Opastinsilta 12 A 00521 Helsinki
Osallistujat Rauno Turunen, OAMK, puheenjohtaja
Pirjo Kuula-Väisänen, TTY
Jarkko Puhkala, Tieliikelaitos
Katri Eskola, Tiehallinto
Vesa Laitinen, Lemminkäinen Oyj
Erkki Greggilä, Tiehallinto
Ilmo Hyypä, Tieliikelaitos, sihteeri
Poissa:
Timo Blomberg, Nynas Oy
Kyösti Laukkanen, VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka
Seppo Kauppinen, Valtatie Oy
Tuomo Laitinen, SML ry
Pekka Isoniemi, Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Seppo Kemppainen, Skanska Asfaltti Oy

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rauno Turunen avasi kokouksen klo 9:25.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja käytiin läpi ja se hyväksyttiin muutoksitta. Todettiin, että hallitus on hyväksynyt Pirjo Kuula-Väisäsen Asfalttinormitoimikunnan jäseneksi.

3 Asfalttinormit 2007, kiviainekset

Ilmo Hyypä kertoi normin markkinoinnista ja myynnin tilanteesta.

Tiedote/tilausohje on toimitettu normitoimikunnan jäsenistölle ja sitä kautta tiedoksi heidän edustamilleen organisaatioille. Tuomo Laitinen on hoitanut tiedottamisen SML:n suuntaan ja Ilmo Hyypä on toimittanut tilausohjeen Asfalttiliittoon ja Kuntaliittoon. Asfalttiliitto julkaisee tiedotteen Asfaltti-lehden joulukuun numerossa. Lisäksi on sovittu, että Rauno Turunen pitää aiheesta alustuksen Asfalttialan palautepäivillä marraskuussa.

Anne Sundilta saadun tiedon (viikon 40 puoliväliin mennessä) mukaan normia on myyty 215 kappaletta.

Katri Eskola kertoi, että Asfalttinormit 2007, kiviainekset tullaan esittämään teknisenä vaatimuksena vuoden 2007 urakoissa, joista osaan tarjouspyyntö lähtee jo vuoden 2006 puolella.

Tässä yhteydessä keskusteltiin normien myynnistä jatkossa. Asfalttinormitoimikunnan toive on kaikkien asiakirjojen julkaiseminen PANK ry:n kotisivuilla. Menetys julkaisumyyntituloissa kompensoitaisiin yrityskohtaisilla käyttöoikeusmaksuilla. Menettely helpottaisi huomattavasti normien päivittämistä ja vä-

Ilmo Hyypä

12.10.2006

hentäisi julkaisujen myyntiin kuluvaan aikaan. Toisaalta todettiin, että työmaakäytössä painettu julkaisu on huomattavasti toimivampi, eikä siitäkään näin ollen haluta kokonaan luopua. Lähtökohta kuitenkin on, että päivitetty versio olisi aina luettavissa kotisivuilta ja painetun julkaisun käyttäjä olisi itse vastuussa sen ajantasaisuudesta.

Keskusteltiin kiviainesnormissa havaituista painovirheistä. Havaintojen johdosta Ilmo Hyypä oli kehottanut jäsenistöä ”etsimään” vielä huomaamatta jääneitä virheitä normista. Kokoukseen mennessä uusia virheitä ei kuitenkaan ollut löytynyt.

Virheiden oikaisu:

- Lisätään PANK ry:n kotisivuille korjausliite
- Tiedotetaan jo normin ostaneita asiasta (ilmoitus tilauksen tehneille)
- Lisätään korjausliite myytäviin normeihin

Sovittiin, että Ilmo Hyypä tekee korjausliitteen ja Pirjo Kuula-Väisänen tarkistaa sen ennen kotisivuille lisäämistä.

Katri Eskola lupasi lisätä tiedon Tiehallinnon teknisten ohjeiden luetteloon:

http://alk.tiehallinto.fi/thohje/ohjeluetelot/2006-2_tiehteknisetohjeet.pdf

4

EN-tuotestandardit

Rauno Turunen kertasi tuotestandardien merkitystä asfalttialalle.

Tilaaaja määrittelee vaatimukset ja ne voivat kohdistua:

- Asfalttimassaan, eli käytännössä tilaaja ostaa CE-merkittyä asfalttimassaa, joka otetaan vastaan kuormana. Vastuu valmiin päällysteen ominaisuuksista (työvirheitä ym. lukuun ottamatta) on tilaajalla.
- Päällysteen ominaisuuksiin, jolloin asfaltin päällysteen urakoijan ei tarvitse periaatteessa noudattaa tuotestandardin vaatimuksia kuin laadunvalvonnan osalta.

Keskeinen asia näiden kahden tapauksen välillä on se, onko asfalttimassa markkinoilla vai ei. Jos asfalttimassan valmistaja on eri taho kuin sen levittäjä, on kyseessä markkinoilla oleva asfalttimassa ja sen tulee olla CE-merkittyä.

Jatkossa Tiehallinnon töissä yleistyvissä palvelusopimuksissa ei tuotestandardia tarvitse noudattaa. Periaate kuitenkin on, että jos massa poikkeaa merkittävästi EN-standardeista (tapauskohtainen tulkinta), tulee vastaavuus osoittaa.

Myöhemmin valmistuvassa asfaltin tuotestandardien kansallisessa soveltamisohjeessa (= uudet asfalttinormit) on tarkoitus kuvata ”hyvä suomalainen käytäntö”, mikä merkitsee joiltain osin EN-tuotestandardia tiukempia vaatimuksia.

Todettiin, että uusissa asfalttinormeissa annetaan esimerkki tehtaan sisäisen laadunvalvonnan (factory production control) toteuttamisesta. Ylipäätään vaatimukset tehtaan sisäisen laadunvalvonnan toteuttamisesta ovat ongelmallisia pienissä urakoissa. Vesa Laitinen ottikin esiin asematietojen hyödyntämisen. Nykyaikaisella koneasematekniikalla voidaan laadunvalvonta pääsääntöisesti hoitaa. Toki edellytyksenä on osoittaa vastaavuus standardin vaatimuksiin nähdessä.

Ilmo Hyypä

12.10.2006

Puhuttiin asfalttimassojen tyyppitestauksesta. Erityisesti kuntapuolella käydään pääosin ”massakauppaa”, jossa tilaaja (tai urakoitsija tekee valinnan tilaajan puolesta) valitsee sopivimman urakoitsijan CE-merkityistä tuotteista.

Ongelmallisen kysymyksen muodostaa testaustiheys. Kuinka usein tyyppitestausta tulee tehdä. Tiehallinnon pienten PAB-kohteiden osalta ei tule ongelmaa, mikäli esitetään nykykäytännön mukaisesti vain reseptivaatimus. Myöskään eri murskauserien ei katsottu edellyttävän uutta tyyppitestausta. Sen sijaan, jos käytetty kivi (ja CE-merkki) vaihtuu, on tyyppitestausta suoritettava uudelleen.

Käytännössä muutokset eivät tulle, CE-merkintää lukuun ottamatta, olemaan kovin suuria. Tiehallinnolle riittää CE-merkitty kiviaines. Urakoitsijan vastuulle jää valvoa, että käytetty kiviaines täyttää vaatimukset.

Keskusteltiin lopuksi testaustiheyksistä. Todettiin, että esimerkiksi kuulamylyarvon osalta vaatimus (1 testi / 6000 tonnia) on erittäin lievä. Käytössä testi on tehtävä tiuhempaan. Luokkaylitysten suhteen periaatteet tulisi esittää urakka-asiakirjoissa ja arvonvähennykset ovat tapauskohtaiseen tarkasteluun perustuvia. Urakoitsija voi pyrkiä esimerkiksi SRK-kokeella osoittamaan, ettei poikkeama luokkavaatimuksessa heikennä lopputuotteen laatua. Kokonaisuutena asiassa korostuvat urakoitsijan poikkeamaraportit.

Vertailtiin Asfalttinormien 2000 ja AB-tuotestandardin (SFS-EN 13108-1) vaatimuksia. Sovittiin, että uudessa asfalttinormissa pitäydytään rakeisuusvaatimusten osalta totutussa kuvallisessa esitystavassa.

Todettiin, että mainintaa kiviainesvaatimuksista ei tarvitse enää kuvissa olla, vaan todetaan, että vaatimukset on esitetty normin luvussa X (uusi kiviainesnormi).

Rakeisuusvaatimuksia soveltaen voidaan periaatteessa pysyä nykyisissä tarkkailuseuloissa. Seulasarjayhdistelmänä käytetään totuttua; perusseulasarja + lisäseulasarja 2. Muutokset Asfalttinormien 2000 vaatimuksiin tulevat olemaan varsin vähäisiä.

Myös bitumien osalta muutokset ovat pieniä. Jatkossa kiviaineksen vertailukiintotiheys on 2,650 Mg/m³ kun se nykyisellään on 2,700 Mg/m³. Sideaineen määrän suhteen päätettiin uudessa normissa esittää minimiluokka.

Jatkossa kaikki Asfalttibetonilajit ovat asfalttibetoneja ja kuvat tulee otsikoida sen mukaisesti; esimerkiksi Asfalttibetoni ABK 32. Standardin luvun 7 *Tunnistus* suhteen todettiin pitäydyttävän normien osalta vanhassa merkintätavassa, joka standardin käännökseen merkitään alaviitteenä (AB kul = AB, AB kant = ABK, AB sid = ABS).

Tiivistä asfalttibetonia standardi ei tunne ja todettiin, että se otetaan uuteen asfalttinormiin omana standardin ulkopuolisena tuotteena.

Lentokenttien Marshall-vaatimukset päätettiin jättää pois uudesta asfalttinormista ja asia otetaan huomioon viittaamalla tuotestandardiin.

Sovittiin, että tuotestandardien käsittelyä jatketaan aikataulusyistä seuraavassa kokouksessa.

Ilmo Hyypä

12.10.2006

5 Muut EN-normiasiat

Vesa Laitinen kertoi Reykjavikin yhteispohjoismaisen kiviaines- ja asfaltti-tuotestandardeja käsitelleen kokouksen annista. Vesan mukaan kokous oli antoisa ja edellytykset pohjoismaisen yhteistyön tiivistämiseen hyvät.

Yhteistyön tiivistämisellä haetaan suurempia vaikutusmahdollisuuksia CEN-kokouksissa. Tavoitteeseen pääsemiseksi oli päätetty perustaa kiviaines- ja asfalttituote-työryhmät, joista toinen paneutuu tuotestandardeihin ja toinen menetelmiin. Työryhmät kokoontuvat lähtökohtaisesti kerran vuodessa tai ainakin ennen CEN-kokouksia.

Suomesta taustaryhminä toimivat sekä Asfaltti- että Laboratoriotuotoimikunnat ja näiden edustajina puheenjohtajat ja sihteeri.

Pohjoismaisen työryhmän yhteyshenkilönä toimii Per Persson. Vesa Laitinen toimittaa Ilmolle hänen yhteystietonsa ja Ilmo vastaavasti toimittaa Perssonille koko Asfalttinormitoimikunnan yhteystiedot.

Vesa kertoi lisäksi, että on käynnistymässä hanke, joka tähtää laajaan eri testausmenetelmien tarkkuuden arviointiin.

6 Muut jäsenten esiintuomat asiat

Käytiin läpi Ilmo Hyypän luonnostelemaa Asfalttinormitoimikunnan vuoden 2007 toimintasuunnitelmaan. Suunnitelma tulee toimittaa Anne Sundille 3.11.2006 mennessä.

Toimintasuunnitelmaluonnokseen tehtiin muutamia muutoksia erityisesti resurssisuunnitelman osalta (luonnokseen oli kopioitu pohjaksi vuoden 2006 resurssisuunnitelma).

Asfalttinormitoimikunnan vuoden 2007 toimintasuunnitelma on tämän pöytäkirjan liitteenä.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous: 15.11.2006 klo 9:00-12:00

Scandic Grand Marina, Katajanokanlaituri 7 00160 Helsinki

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Rauno Turunen päätti kokouksen 12:20.

Helsinki 12.10.2006

Ilmo Hyypä

Ilmo Hyypä

12.10.2006

Liitteet:

Asfalttinormitoimikunnan vuoden 2007 toimintasuunnitelma

Jakelu:

Normitoimikunnan jäsenet

O. Himanka, Nynas Oy

K. Toikkanen, Tiehallinto

H. Jämsä, Asfalttiliitto ry

O. Anttila, Tiehallinto

A. Sund, Nynas Oy